

Fırat Üniversitesi
Teknoloji Fakültesi
Yazılım Mühendisliği Bölümü

YMT428 E-Ticaret Dersi
E-Ticarete Ödeme Yöntemleri

Hazırlayan:
Mustafa Tufan
10541511

Mart 2014

E-Ticarete Ödeme Yöntemleri

Ödeme nedir?

Bir mal veya hizmet alımı karşılığında verilen paraya ödeme denir.

E-ticarete ödeme nedir?

E-ticarete ödeme internet üzerinden yapılan mal ve hizmet alışverişlerinde alıcının satıcıya belirli araçları kullanarak gereken ücreti ulaştırmasıdır.

E-ticarete ödeme yöntemleri nelerdir?

E-ticarete ödeme yöntemleri 4 grupta incelenir.

1. Bankacılık Çözümleri
2. Mobil Ödeme Çözümleri
3. İnternet Kaynaklı Çözümler
4. Diğer Çözümler

1. Bankacılık Çözümleri

1.1. Havale/EFT İle Ödeme

Havale ve EFT para transferi işlemleridir. İşlem, transfer yapılan hesap aynı bankada ise havale farklı bankada ise EFT adını alır. E-ticarete kullanımı satıcının hesabına alışveriş onay kodunu açıklama notuna yazarak havale veya EFT yapılmasıyla sağlanır. Ödeme yapıldıktan sonra satıcı ürünü alıcıya ulaştırmakla sorumludur. Bu işlem en dikkat edilmesi gereken e-ticaret ödeme yöntemidir. Satıcı siteler için en karlı ödeme yöntemi budur. Çünkü bu yöntemde sanal POS kullanılmadığı için satıcıya bir maliyeti yoktur.

1.2. Banka Kartıyla Ödeme

Banka hesabına bağlı kartlara banka kartı veya debit kart denir. Her ülkede kullanılabilen sadece VISA ve MasterCard şirketlerine ait kartlar vardır. Türkiye’de banka kartıyla alışveriş yapmak için sistemde ve kartta 3D Secure sisteminin bulunması gereklidir. Eğer var ise aynı kredi kartı gibi kart sahibinin adı, kart numarası, son kullanma tarihi ve güvenlik koduyla ödeme işlemi gerçekleştirilebilir. Bir başka seçenek de BKM Express sisteminin kullanılmasıdır. Kullanıcılar BKM Express sistemine banka kartlarını kaydettikten sonra BKM hesaplarına giriş yaparak ödeme yapabilirler.

1.3. Kredi Kartıyla Ödeme

Bankaların sağladığı kredi kartları dünya üzerindeki en geçerli e-ticaret ödeme yöntemidir. Dünya üzerinde kredi kartı kabul etmeyen e-ticaret sitesi hemen hemen yok gibidir. Kredi kartının içindeki para bankanın müşteriye verdiği borç kabul edilir. Kişi internetten alışveriş yaparken bu parayı kullanır. Banka alışverişi öder, ay sonunda da müşteri borcunu bankaya ödemekle mükelleftir. Ayrıca e-ticarete en çok dolandırıcılık yöntemi kredi kartlarına karşı gerçekleştirilmektedir. Ayrıca kredi kartına taksit imkanları, indirimler, uçak bileti hakkı gibi bir çok kampanya düzenlenmekte olup kullanıcıları kredi kartı kullanımına yönlendirmiştir. Bunun sonucu olarak günümüzde kredi kartı olmadan tam bir e-ticaret deneyimi sağlanamaktadır.

2. Mobil Ödeme Çözümleri

2.1. Hat Bakiyesinden Veya Faturaya Yansıtma ile Ödeme

GSM operatörleri de aynı bankalar gibi kullanıcılara ödeme yöntemi sunmaktadır. En bilinen mobil ödeme yöntemleri olan hat bakiyesinden düşme ve faturaya yansıtma yöntemleri özellikle kredi kartı olmayanlar tarafından sıkça kullanılıyor. Bu yöntemle göre kişi alışverişini tamamlayıp ödeme bölümüne geçince telefona bir onay mesajı geliyor. Kişi mesajı onaylar ise ödeme gerçekleşiyor. Ücret hattın bakiyesinden düşüyor veya faturaya yansıtılıyor. Bu yöntem satıcıya komisyon maliyeti getirdiğinden dolayı her e-ticaret sitesinde tercih edilmiyor.

2.2. Mobil Uygulama Ara Yüzleriyle Ödeme

GSM operatörlerinin veya bankaların mobil uygulamaları bazı mobil ödeme seçenekleri sunuyor. Bazı uygulamalarda GSM hattındaki bakiye nakit olarak kullanılabilirken, bazılarında banka hesabı, bazılarında ise mobil uygulama hesabımıza ATM'den yatırdığımız para nakit olarak kullanılabilir. Bu uygulamalar QR Code teknolojisini kullanıyorlar. E-ticaret sitesinde ödeme işlemine gelindiğinde ekranda bir QR kodu gösteriliyor. Bu kod uygulamaya okutulduğunda, uygulama hesabından ücret düşüyor ve ödeme tamamlanmış oluyor.

3. İnternet Kaynaklı Çözümler

3.1. Sanal Bankacılık

İnternetin yaygınlaşması ve en önemlisi de internette güvenliğin artırılmasıyla birlikte sanal bankacılık gündeme geldi. Aslında sanal bankalarla, normal bankaların bir farkı yok. Tek fark sanal bankaların birer şubesi bulunmuyor ve tüm işlemler çevrimiçi yürütülüyor. Alıcının satıcıya ödeme yapması sanal bankalarla sağlanabiliyor. Sanal bankaların kendi ödeme yazılım eklentileri ile kullanıcılar sadece sanal banka hesaplarının bilgilerini girerek anında ödeme yapabiliyorlar. Bazı sanal bankaların kullanıcılara verdikleri kartlar bulunuyor. Bu kartlarla kredi kartı kullanır gibi alışveriş mümkün oluyor.

3.2. Sanal Para Birimleri

Sanal para birimleri gelişen ve kontrolden çıkan internetin yarattığı bir meta ögesidir. Sanal para birimlerinin ilki ve en yaygın kullanım alanı bulunanı Bitcoin'dir. Bitcoin belli bir merkezde bir üretilir belirli şartlarda sahiplerine dağıtılır. Bunun üretimi ve döngüsü ayrı bir rapor konusudur. Gerçekte sanal para birimlerinin hiç bir değeri yoktur. Bu değer tamamen kullanıcıların talebinden kaynaklanmaktadır. Bazı e-ticaret sitelerinde aynı havale yönteminde olduğu gibi Bitcoin kullanılmaktadır. Tek fark para yerine sanal para birimi kullanılmasıdır.

4. Diğer Çözümler

4.1. Kapıda Ödeme

Kapıda ödeme kargoların komisyonla sağladığı bir ödeme hizmetidir. Satıcı ürünü kargolar ve alıcının eline ulaştır. Alıcı ücreti kargo personeline verir ve kargo firması da personelin eline para gelince

içerisinden komisyon olarak geri kalan parayı satıcının hesabına aktarır. Bazı e-ticaret firmaları kapıda ödeme komisyon masrafını alıcıdan tahsil etmektedir.

4.2. Ön Ödemeli Kartla Ödeme

Ön ödemeli kartlar süpermarketten satın alınarak aynı kredi kartıymış gibi alışveriş yapılabilir. Ön ödemeli kartların en büyük müşteri kitlesi çevrimiçi oyunlarda eşya satın almak isteyen çocuklardır. Bazı ön ödemeli kartlar kullan at tarzı kullanıma sahipken bazıları doldurulabilir.